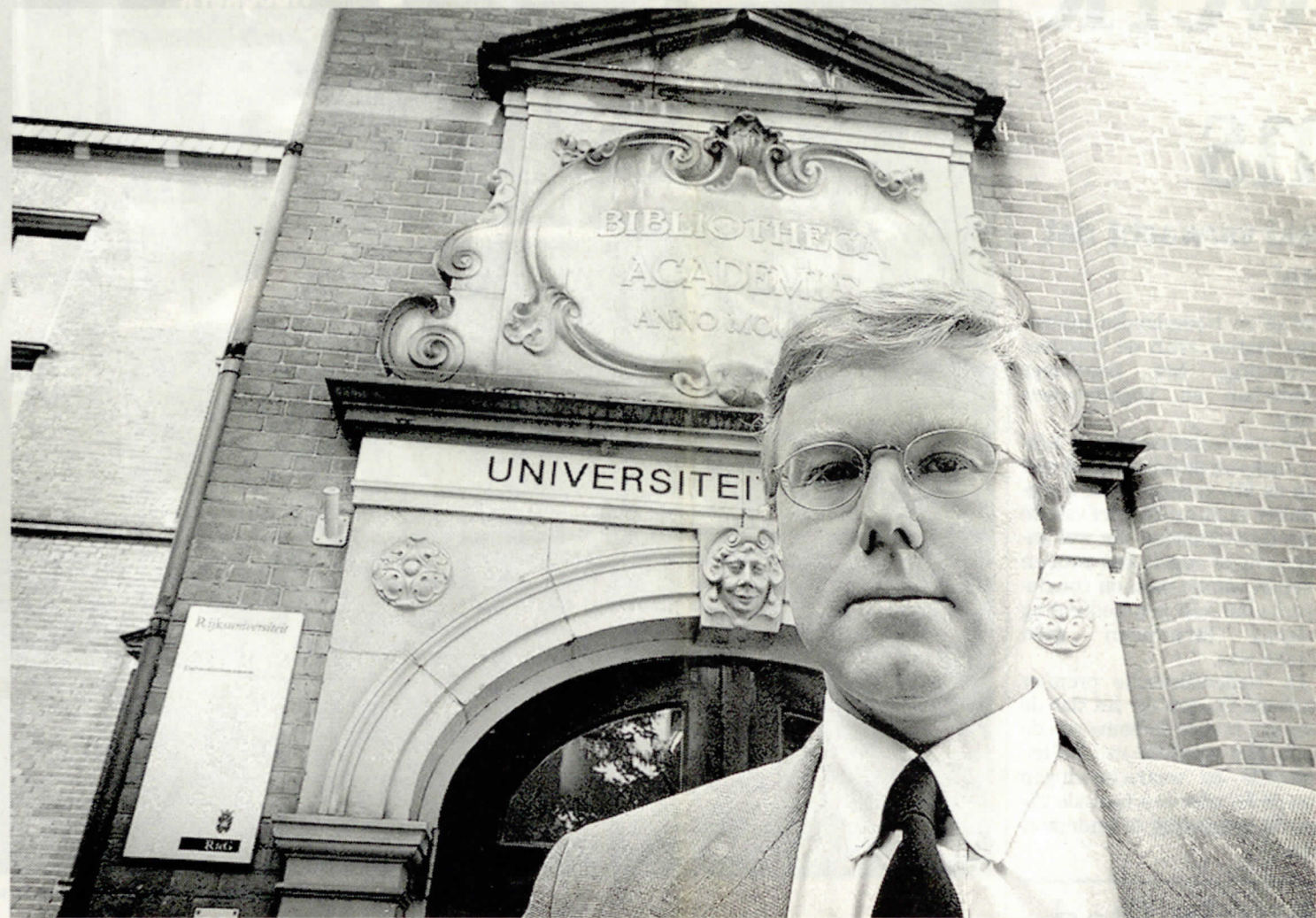

Stad en Lande: 75 jaar historie

De vereniging Stad en Lande bestaat 75 jaar. Bevordering van het onderzoek naar en publikaties over de historie van de provincie Groningen is door al die jaren heen het streven geweest. En het gaat goed met Stad en Lande, vooral de laatste tijd. Een impuls kreeg de vereniging een jaar of acht geleden door de fraai verzorgde uitgave van een eigen blad, ook Stad en Lande geheten. De jubilerende vereniging merkte het direct doordat het leidental sterk steeg. Het is nu bij zo'n 900 aangekomen.

Voorzitter Franck Smit (in het dagelijks leven directeur van het Groninger Universiteitsmuseum) geeft het grif toe: de vereniging is ook meegedreven op de trend van de grote belangstelling die er de laatste jaren voor de streekhistorie is ontstaan. "Kijk alleen maar naar de historische verenigingen die her en der zijn opgericht. Er zijn er in de provincie nu al meer dan dertig." Stad en Lande beschouwt hen allerm minst als concurrenten, maar is alleen maar verheugd over de opgeleefde belangstelling voor de streekhistorie. "Beperken de historische verenigingen zich tot een bepaald gebied van de provincie of tot een gemeente, wij doen aan geschiedschrijving over het hele gewest. Wij nemen het voortouw - ook omdat we nu eenmaal provinciaal werken - als dat op een bepaald gebied vereist of gevraagd wordt. Zo hebben we in ons blad nu een nieuwsbrief opgenomen. Daarin worden ook activiteiten meld van anderen die op het gebied van de streekhistorie werkzaam zijn. Wij zijn van mening dat het historische veld in Groningen een orgaan moet hebben waarin het te-

Franck Smit: "Wij zien het als een uitdaging om op de politieke agenda van de provincie te komen." © HAN DE GRAAF

recht kan voor haar interesse."

Hoewel het provinciebestuur van Groningen niet afwijzend staat tegenover de activiteiten die Stad en Lande ontwikkelt komt de streekhistorie er - in tegenstelling tot het dialect - bekaaid af. Voorzitter Smit ziet het dan ook als een grote uitdaging om - zoals hij zegt - "op de politieke agenda te komen. We moeten proberen een lijn uit te zetten van wat je allemaal wilt, welke initiatieven je denkt te nemen en welke de rol van de provincie daarbij kan zijn." Het opzetten van lessen in de zogenoemde omgevingshistorie voor het basisonderwijs - er bestaat al een voorzichtige trend

in deze richting - zou bijvoorbeeld iets kunnen zijn wat samen met de provincie kan worden aangezwengeld. Juist omdat daarmee de belangstelling voor de streekhistorie bij de jeugd al kan worden opgewekt.

Stad en Lande begon in 1924 als een onderdeel van de Grunneger Sproak. Eigenlijk liep dat van het begin af niet vloeiend. Grunneger Sproak was nu eenmaal meer een gezelligheidsvereniging, waarbij de kraantjespot en koffie met koek meer een rol speelden dan het maken van studie van de streekgeschiedenis. Dat irriteerde de 'geschiedfanaten' van het allereerste begin af. Al

in 1929 kwam het tot een breuk en besloot de historische afdeling van Grunneger Sproak zich los te maken en als Stad en Lande zelfstandig verder te gaan. Er volgt in de jaren dertig nog een fusie met de afdeling stad-Groningen van de Vereniging Groningen. In de jaren na de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde de vereniging zich in een min of meer elitaire richting, die vooral in zichzelf was gekeerd. Beroepshistorici en archivariissen maakten er de dienst uit. Ze haalden weliswaar niet hun neus op voor amateur-historici maar van de laatsten voelden zich maar weinigen thuis in het deskundige gezelschap.

Voor de onderwerpen die werden behandeld spraken slechts beperkt aan. Inmiddels is - sinds een jaar of acht - ook dat tijt gekeerd en wil Stad en Lande juist een platform voor anderen zijn.

Het jublieum wordt op 2 oktober gevierd met een bijzondere Dag der Groninger geschiedenis. Deze dag wordt elk jaar gehouden, maar krijgt in verband met het 75-jarig bestaan extra nadruk. Er is dan (in het gebouw van de Groninger Archieven) een infomarkt, de archeologie zal nader worden belicht en er wordt een reizende jeugdexpo positie over de Groninger geschiedenis gepresenteerd. *NvH N 10.9.99*